

MTA NYELVTUDOMÁNYI INTÉZET

1068 Budapest, Benczúr u. 33.

1399 Budapest Pf.: 701/518

Tel.: 351-0413, 321-4830; Fax: 322-9297

E-mail: linginst@nytud.hu

Honlap: www.nytud.hu

Igazgató: Kenesei István

**A Magyar Tudományos Akadémia
Nyelvtudományi Intézetének
tudományos beszámolója a 2007. évről**

I. AZ INTÉZET FŐ FELADATAI A BESZÁMOLÁSI ÉVBEN

a) Nyelvtudományi alap kutatások végzése

a. 1) A mai magyar nyelv leírása és nyelvtanelméleti kutatások

A magyar nyelv leírása és a nyelvtanelmélet formális alapú megközelítése. A fonológia és a morfológia analógia-alapú vizsgálata. Mondattan és jelentéstan: az adverbiumoknak és a mondatok információs szerkezetének valamint a határozók jelentéstanának leírása.

a. 2) Magyar nyelvtörténeti kutatások

A középmagyar kor történeti nyelvtana hét újabb fejezetének elkészítése. Részvétel az Érdy-kódex internetes kritikai szövegkiadásában. Nyelvtörténeti adatbázis megalapozásához.

a. 3) Élőnyelvi és szociolingvisztikai kutatások

A *Budapesti Szociolingvisztikai Interjú* (BUSZI-2) munkálataiban újabb 25 interjú irányított beszélgetései végleges, kutatható változatának az elkészítése. A teljes adatállomány lekérdezésére alkalmas szoftver elkészítése. A *nyelvcseré longitúdinalis vizsgálata*, *A nyelvi másság dimenziói*, *A magyarországi siketek nyelvsajátításának és nyelvhasználatának szociolingvisztikai vizsgálata*, *a Kétnyelvű oktatás a Kárpát-medence magyar közösségeiben* és a *Nézetek-B2* (=Budapesti nyelvi változások) című kutatások folytatása.

a. 4) Beszédvizsgálatok

A kodifikált nyelvhasználati formákhoz kapcsolódó attitűdvizsgálatok, *A magyar nyelvváltozatok geolingvisztikai kutatása c.* projektum lezárása, a *Magyar Nyelvjárási Hangoskönyv I–III.* elkészítése. Az ún. befejezetlen kérdések leírása. A hangzósági skálák kutatása.

a. 5) Finnugrisztikai, uralisztikai vizsgálatok

Számítógépes adatbázisok és programok továbbfejlesztései: az *Uráli és permi etimológiai adatbázis*, az *Uralisches Etymologisches Wörterbuch* alternatív alapalakjainak vizsgálata, udmurt és komi morfológiai elemzők készítése, a nganaszan morfológiai elemző fejlesztése. Valamint: permisztikai kutatások, ugor kutatások: *Magyar történeti fonológia* munkálatai; szamojédelógiai vizsgálatok; az uráli nyelvek tipológiájának kutatása, tankönyvsorozat írása.

a. 6) Fonetikai kutatások

A spontán beszédben a koartikulációs folyamatainak, a fonetikai és fonológiai egymásra hatásoknak akusztikai-fonetikai és percepciósi elemzései; a magánhangzók sűrűsödési ellipsziseinek kutatása; a megakadásjelenségek elemzése. Méréseken alapuló modell kidolgozása (archív) szövegek alapján. A magyar beszédatadabázis (BEA) létrehozásának megkezdése. Nyelv- és beszédproblémával küzdő gyermekek vizsgálata. A *Beszédkutatás* kötet publikálása.

a. 7) Neurolingvisztikai és pszicholingvisztikai kutatások

Nyelvtanelméleti vizsgálatok a nyelvpatólógiai adatok tükrében. Következtetések a mentális nyelvtan architektúrájára. Az afáziások mondatmegértésének valamint az afáziában, nyelvbtlásokban és időskori tévesztésekben található fonológiai szekvenciaszervezési devianciák vizsgálata. A nyelvfejlődési zavar vizsgálata a magyar nyelv szórendjében.

a. 8) Cigány nyelvészeti kutatások

A beás mondattan korábbi fejezeteinek bővítése és újak megírása. A *Cigány nyelvek és közösségek a Kárpát-medencében* című kötet megszerkesztése. Egy erdélyi roma közösség nyelvi ideológiájának kutatása.

a. 9) Orientalisztikai kutatások

Afroázsiai nyelvészeti vizsgálatok, turkológiai, óegyiptomi és tibetisztikai kutatások végzése, a

magyar őstörténet forrásainak feltárása, buddhizmuskutatás, az udvariassági formulák kínai diskurzusokban történő vizsgálata.

b) Innovációk, fejlesztések végzése

b. 1) Nyelvtechnológiai kutatások

Közreműködés a magyar–angol gépi fordító, és a számítógépes tartalomelemző projektumokban, a magyar WordNet adatbázis elkészítése. A CACAO (Cross-language Access to Catalogues And On-line libraries) projektum megkezdése. A magyar nyelv szintaktikai elemzése véges állapotú eszközökkel, gépi tanulási algoritmusok a magyar morfoszintaxis automatikus elsajátításában, az igei bővítményszerkezet kutatása. A Magyar Nemzeti Szövegtár átdolgozott változatának elkészítése. Számítógépes nyelvészet: a nyelvi tanulórendszer továbbépítése.

b. 2) Lexikográfiai kutatások, A magyar nyelv nagyszótárának készítése

A magyar nyelv nagyszótára 3. (b betűs címszavak) kötetének szerkesztése, a 4. kötet cs betűs címszavainak írása. Az Új magyar tájszótár 5. Sz–Zs kötetének szerkesztése, illetve főszerkesztése.

b. 3) Az iskolai nyelvi nevelés integrált tananyagának elkészítése

b. 4) Közreműködés a kutatónyelvész-utánpótlás nevelésében

Az Elméleti Nyelvészet Kihelyezett Intézeti Tanszék működtetése.

b. 5) Országos nyelvészeti tudományos és információs központ működtetése

Közönségszolgálat, nyelvi tanácsadás, szakértés, nyelvi ismeretterjesztés.

II. AZ ÉV FOLYAMÁN ELÉRT KIEMELKEDŐ KUTATÁSI EREDMÉNYEK

a) Nyelvtudományi alap kutatások

a. 1) A magyar nyelv leírása és nyelvtanelméleti kutatások: 15 fő, a becsült költség: 122,2 MFt (pályázatból 35,9 MFt)

Hangtan és alaktan: nemzetközi konferenciákon mutatták be az analógiás viszonyoknak, a paradigmatisz hiánynak, a jelenségek gradualitásának, valamint a fonotaktika és a fonetikai/percepció jelenségek kapcsolatának a kutatásában elért új eredményeket, valamint a fonotaktikai gradualitást vizsgáló pszicholingvisztikai kísérletet.

Mondattani kutatások: az adverbiumok mondattani és jelentéstani kérdéseivel foglalkozó OTKA projektumot lezáró angol nyelvű kötet anyaga elkészült. Befejeződtek a szófajelméleti és szószerkezeti kutatások; cikkek és előadások számoltak be a nonfinit alárendelések sajátosságairól, a tagadás szintaxisáról, a határozók szórendi szabadságának és az ige mögötti fő mondatrészek mozgathatóságának az összefüggéseiről.

Jelentéstani kutatások: publikációkban számoltak be a mondat prozódiajának és kontextusának a kvantoros kifejezések értelmezésére gyakorolt hatásáról; a diskurzuspartikulák sajátosságairól előadásokban, a formális kezelésükről pedig tanulmányban adtak számot. Tanulmány foglalkozott az ige eseményszerkezetét meghatározó szótári információk reprezentálásával is.

a. 2) Magyar nyelvtörténeti kutatások: 9 fő + 1 fiatal kutató, a becsült költség: 59,7 MFt (pályázatból 0,5 MFt)

A magyar nyelv történeti nyelvtana középmagyar kori kötetéből elkészültek a következő kéziratok: *A kijelentő mondatok; A tagmondat szerkezete: a tagolt tagmondatok I.; A mondat aktuális tagolása 16–17. század; A segédigék; A kötött határozós igei szerkezetek; A mennyiségjelzős szerkezetek; A mellérendelő szószerkezetek; A helyhatározói mellékmondatok.*

Az Érdy-kódex internetes kritikai szövegkiadásának készítése során az átírt szövegegységeket ellenőrizték a digitális fényképmásolat alapján (<http://sermones.elte.hu>). Megkezdődött a magyar kódexekben szereplő bibliai helyekből egy adatbázis létrehozása, valamint az Érdy-kódex egyes szövegrészleteinek mondattani szempontú annotálása. A Gömör-kódex szövegének és bevezető tanulmányának revíziója elkészült az internetes megjelentetéshez.

A történeti grammatikai kutatások társadalmi hasznosulása: az oktatásban, tankönyvírásban, szövegértelmezési kérdések megoldásában. Az internetes nyelvemlékkiadás: az egyetlen példányban őrzött, nagy kulturális értékű ómagyar kéziratoknak a társadalom és a kutatás számára hozzáférhetővé tétele a digitalizált változatok által.

a. 3) *Élőnyelvi és szociolingvisztikai kutatások*: 3 fő, a becsült költség: 30,6 MFt (pályázatból 3,9 MFt)

A *Budapesti Szociolingvisztikai Interjú* munkálat keretében elkészült újabb 25 interjú irányított beszélgetéseinek másodszor ellenőrzött (végleges, kutatható) változata. Így elkészült az összes BUSZI-2 interjú anyagának teljes és ellenőrzött végleges változata. A munka magában foglalta a tesztadatok második ellenőrzésének lezárását, a hangfájlok meghallgatása alapján a pótolható adatok beemelését az adatbázisba. Az adatközlők tételes nyelvi közléseit rögzítő adatbázis mintegy 33500 adatsort tartalmaz, melyeket egyedileg kifejlesztett szoftver tesz lekérdezhetővé. A kutatás társadalmi hasznossága: hiteles számítógépes adatbázis készült 50 beszélő/adatközlő részvételével a Budapesten, a XX. század végén beszélt magyar nyelvről, társadalmi rétegzettségéről és stílusbeli variabilitásáról. Ennek hasznosítása a magyar(országi) oktatásban szükséges és lehetséges.

Befejeződött a *Lexicon grammaticorum* c. enciklopédia (Tübingen: Niemeyer) 22 magyar cikkének szerkesztése és korrektúrája.

a. 4) *Beszédvizsgálatok*: 6 fő + 6 külsős, a becsült költség: 26,6 MFt (pályázatból: 2 MFt)

Folytatták kutatásaikat a kodifikált nyelvhasználati formákhoz kapcsolódó attitűd vizsgálatában a nyelvhasználati és helyesírási normára, valamint a területi nyelvváltozatokra vonatkozó kérdőíves kérdésekre kapott válaszok alapján. Befejeződött *A magyar nyelvváltozatok geolingvisztikai kutatása* c. projektumban való részvétel: nyelvjárási szövegeket bemutató digitális hangarchívumot hoztak létre. A Gramma Nyelvi Irodával közösen megjelentettek egy tanulmánykötetet a nyelvművelés megújításáról.

Lezárult az ún. befejezetlen kérdések kísérletes vizsgálata. A 'hangzósság' kutatása során elemezték a különböző nyelvekben használt hangzóssági skálákat, azonosságait és eltéréseit.

a. 5) *Finnugrisztikai kutatások*: 8 fő, a becsült költség: 44,8 MFt (pályázatból: 4,2 MFt).

Folytatódtak azok a kutatások, melyek az uralisztikában új elvi, módszertani megközelítések bevezetésére irányulnak és megkísérlik megszüntetni azt a válaszfalat, ami a finnugrisztika és az elméleti nyelvészet, a szociolingvisztika, a tipológia, a korszerű nyelvi dokumentáció és a számítógépes nyelvészet között fennállt és fennáll ma is. Ezt célozta a *Uralic Sociolinguistic Society* és az *e-Uralic* internetes folyóirat életrehívása, a *Uralic Typological Database* kialakításához való társulás és a *BUM6* tematikájának kidolgozása.

Továbbépültek a permi és a nganaszan elemzők, melyek egyre összetettebb morfológiai jelenségeket kezelnek. Az elemzők fejlesztése alapkutatásokat is igényel, mely visszahat a nyelvészeti leírások fejlődésére. Elkészült a komi nyelv elemzője.

A hangtani és a szintaxissal foglalkozó kutatásokban szinkrón és tipológiai elemzéseket végeztek.

A nganaszan tagadó szerkezetek, az obi-ugor feltételes szerkezetek leírásai az uráli nyelvek ilyen mondattípusaira jellemző tipológiai áttekintéssel is együtt járnak. Előrehaladtak az uráli nyelvek szótagtipológiájának felállításában is. Sor került a veszélyeztetett oroszországi uráli nyelvek státuszának felmérésére, s kialakult egy koherens elgondolás korszerű nyelvi dokumentációjukról. A további szociolingvisztikai vizsgálatok koncepciójának kidolgozása folyik, mely egy EU-pályázatban valósulna meg (Finnország, Észtország, Svédország, Németország, Ausztria, Magyarország részvételével). A társadalmi hasznosulás: a veszélyeztetett uráli nyelvek leírása és dokumentációja a beszélői közösségek megmaradásának fontos eszköze.

a 6) *Kisebbségi nyelvi kutatások*: 3 fő +1 fiatal kutató, a becsült költség: 24,8 MFt (pályázatból: 10 MFt)

Folytatódott a *Dimensions of Linguistic Otherness* FP6 SSA európai uniós projektum, elkészült a nyolc ország nyelvi kisebbségi helyzetéről szóló kötet első változata. A *nyelvi másság dimenziói: a kisebbségi nyelvek megőrzésének lehetőségei* című lezárult NKFP projektum adatai alapján tanulmány készült. A kutatások társadalmi hasznossága a kisebbségi nyelvet beszélő közösségek nyelvének, kultúrájának és jogainak támogatásában rejlik. Lásd még a IV. pontban.

a. 7) *Fonetikai kutatások*: 3,5 fő + 1 fiatal kutató, a becsült költség: 32,4 MFt (pályázatból: 4 MFt)

A beszédhangok egymásra hatásával foglalkozó akusztikai fonetikai vizsgálatok: a magánhangzó-kapcsolatokkal, a mássalhangzó-kapcsolódásokkal és a pergőhang koartikulációs sajátosságaival foglalkozó kutatások lezárultak. Folytatódtak a vizsgálatok a nazalitás koartikulációs hatásával, a pótlónyúlás jelenségének akusztikai fonetikai hátterével és a koartikulációs mezők (sűrűsödési ellipszisek) meghatározásával kapcsolatosan.

Új téma az első magyar spontánbeszéd-adatbázis (BEA) létrehozása. Megtörtént a korpusztervezés, az adatközlők kritériumrendszerének kialakítása, a nyelvi, a felvételtechnikai háttér megtervezése, az első próbakísérletek elvégzése. Kialakították a lejegyzési szabályokat és az ellenőrzést. Tíz felvétel készült, több mint 7 óra időtartamban, és megtörtént az első négy felvétel átírása. Folytatódott a hallás alapú megakadásjelenség-gyűjtemény elemzése, kategorizálása (1500 adat feldolgozása). Az alkoholnak és a különböző típusú zajoknak a beszédprodukcóra gyakorolt hatását vizsgálták a megakadásjelenségek és a szupraszegmentumok szempontjából. A nyelv- és beszédproblémával küzdő óvodás és iskolás gyermekek beszédpercepciójának kutatása folyamatos.

A társadalmi hasznosulás: a pedagógiai és gyógypedagógiai munkában, a beszédzavar-diagnosztikában és terápiákban jelentkezik; *közvetve* pedig a beszélő személy felismerésében (biztonsági és beléptetőrendszerek, kriminológia), a mesterséges beszéd felismerés megoldásában, valamint segíthet a zajszenyezés társadalmi problémájának megoldásában.

a. 8) *Neurolingvisztikai és pszicholingvisztikai kutatások*: 4,5 fő + 1 fiatal kutató, a becsült költség: 34,3 MFt (pályázatból: 6,3 MFt)

Nyelvtanelméleti vizsgálatokat végeztek a nyelvpatológiai, elsősorban afáziás adatok tükrében. Egyeztetési nyelvi jelenségek afáziabeli sérüléseire kapott adatok a nyelvtan tudásbázisként történő korlátozódását mutatják: a nyelvi korlátozottságok egyik osztályának forrása a szerkezetépítő műveletek lexikai bemeneténél van, a lexikon egy független alhálózatában tárolt valamely nyelvtani jegy egyik értéke törlődhet, ekkor a ráépülő szerkezet hibás lesz. Az afáziások

számára a morfoszintaktikai jegyek egyeztetése könnyebb művelet, mint a mondat időszerkezetének kialakítása. Az eredményeket egy *kibővített lexikon-szintaxis-diskurzus* modellben értelmezték. Az afáziabeli, illetve az időskori fonológiai szekvenciaszervezési hibákat is elemezték és megkezdték az adatok számítógépes korpuszba építését.

Az MTA Pszichológiai Kutatóintézetével és a DTE Általános nyelvészeti tanszékével közösen kialakították *A rekurzió interdiszciplináris vizsgálata a nyelvben* című NK 72461 sz. OTKA projektum kutatási stratégiáját és megkezdték a projektum munkálatait.

A társadalmi hasznosulás: az agyi betegségek diagnosztikájában, a nyelvi tünetek előrejelző szerepében és a betegek rehabilitációjának támogatásában nyilvánul meg.

A nyelvfejlődési zavar kutatásában a különböző szórendű magyar mondatok megértésének képkiválasztásos vizsgálata elmaradást mutatott ki 8 és 11 év közötti nyelvi zavarral diagnosztizált gyerekeknél még a szókinccsméretben illesztett kontrollcsoporthoz képest is. *A fonológia és a morfológia analógia-alapú formális megközelítése* c. OTKA projektumban pszicholingvisztikai kísérletben tesztelték a defektív tövek különböző alakjaira vonatkozó jólformáltsági ítéleteket. A kísérletek alátámasztották a nyelvészeti modellben megfogalmazott analógiás nyomásokat, megszorításokat és kategóriákat.

Az eredmények jól hasznosíthatók az oktatáspolitikában, illetve a nyelvelsajátításra és nyelvhasználatra irányuló iskolai, közoktatási anyagokban, tantervekben.

a. 9) *Cigány nyelvészeti kutatások*: 1,5 fő, a becsült költség: 10,2 MFt.

A beás leíró nyelvtan (hangtan, alaktan, mondattan) tartalmazó kötet befejező munkálatait végezték. A nyelvtan társadalmi hasznossága rendkívüli, elősegíti a beás nyelvi változatok kodifikációját és stabilitását, ezzel támogatja a nyelvet beszélő kisebbségi közösséget. A kötet anyaga 2008-ban már kiadásra alkalmas formátumban lesz.

Elkészült *Az Átok és eskü egy erdélyi roma közösség nyelvi ideológiájában és gyakorlatában* című PhD disszertáció.

Megszerkesztették és az év folyamán meg is jelent a *Cigány nyelvek és közösségek a Kárpát-medencében* (Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó) című kötet.

a. 10) *Orientalisztikai kutatások*: 8 fő, a becsült költség: 49,8 MFt (pályázatból 260 Euro)

Az óanatóliai-török (óoszmánli) nyelv XIV. századi korpuszának (*Tezkiretü'l-evliya*) szerkesztése befejeződött, a két kötet 2008-ban megjelenik. Az MTA Keleti Gyűjteményében őrzött török kéziratok katalógusa is elkészült török és angol verzióban. Az iraklieni Vikelai Könyvtár török kádi regisztereinek feldolgozása folytatódott: a könyvtári jelzetben 5-ös számmal ellátott kötet most kerül nyomdába és folyt a 4-es számmal jelölt kötet számítógépre vitele és feldolgozása: 350 oldal készült el az összesen 485 oldalas kéziratból.

Nyomdába került az egyiptomi etimológiai szótár III. kötete a leideni Brill kiadónál, és megjelent a *Fontes Orientales* sorozat III. kötete (*Ibn Fadlán: Beszámoló a volgai bolgárok földjén tett utazásáról* c. forráskiadása és tanulmány). Két hangtörténeti tárgyú, valamint egy páli-szanszkrit tárgyú nemzetközi publikáció jelent meg, egyik munkatárs pedig vendégszerkesztőként végezte a *The Linguistic Review* c. folyóirat tematikus különszámának (a kínai nyelvek szintaxisa és szemantikája) szerkesztési munkáit. (5 fő, ebből 4 intézeti, 0 Ft pályázat)

Sikerrel zárult le egy kínai történeti pragmatikai kutatási projektum (*Discourse and (im)politeness – A comprehensive research of the work of (im)politeness in the vernacular Chinese institutional discourse*”).

b) Innovációk, fejlesztések végzése

b. 1) Nyelvtechnológiai kutatások: 14 fő+1 fiatal kutató+ 1 továbbfoglalkoztatott fiatal kutató, a becsült költség:45,5 MFt (pályázatból: 37,8 MFt)

A NKFP 2/008/2004 projekt keretében elkészült a magyar–angol gépi fordítórendszer első verziója. Hasznosulás: a MorphoLogic Kft., a Szegedi Egyetem és a Nyelvtudományi Intézet együttműködésében kifejlesztett rendszer már meg is jelent a piacon, és a tesztadatok szerint nem csak a legjobb eredményt mutató magyar–angol fordító, de eléri a már évek óta piacon lévő angol–magyar fordítórendszer színvonalát. Az MTA Elnöki Keret 14, 5 MFt támogatásával (*A gépi fordító programok fejlesztésére*, KINNOF – 15/6/8/2007 megállapodás) a fejlesztő munka tovább folyt 2007 második felében.

A GVOP-2004-3.1.1 projekt keretében elkészült a Magyar WordNet rendszer. A mintegy 40000 elemet tartalmazó lexikai adatbázis a magyar szavakat/kifejezéseket egy hierarchikus fogalmi háló rendszerében helyezi el, megjelölve a köztük lévő szemantikai relációkat. A rendszer többnyelvű szövegfeldolgozó alkalmazásokra is kiválóan használható.

"*A természeteshez közeli ember-gép beszédkapcsolat megvalósítása információs rendszerekben*" című NKFP projektben a szövegek prozódiai szerkezetének jelölését segítette a főnévi csoportot és az igei vonzatkeretet felismerő rendszer.

A magyar igék bővítményszerkezet-alapú szemantikai osztályozására irányuló kutatásban létrejött az "Igeskicc" adatbázis (<http://corpus.nytud.hu/igeskicc>). Ez az MNSZ leggyakoribb 8000 igéjének jellemző szintaktikai kereteit tartalmazza gyakoriság szerint.

Számítógépes nyelvészet: az NKFP *Nyelvbányász* projektuma keretében tavaly első változatban elkészült, korpuszon alapuló önszervező elemző modellt továbbfejlesztették, a *Tudásmenedzsment eszköz kifejlesztése az európai bünyűldöző szervek számára* c. Jedlik-projektumban pedig az analógiás hasonlóság nyelvi modelljeinek az építése és formalizálása folytatódott.

A BUSZI-2 kereteiben elkészült az irányított beszélgetések szöveglejegyzésének XML technológiára alapozott átalakítása. Ez lehetővé teszi számítógépes lekérdezést.

b. 2) Lexikográfiai kutatások. A magyar nyelv nagyszótára: 20 fő, a becsült költség: 95,4 MFt

A nagyszótári munkálatok keretében folyt a *b* betűs szócikkek szerkesztése. Folytatódott és 80%-ban befejeződött a *cs* betűs szavak írása. Befejeződött a *d* betűs címszavak kiválogatása. Jelentősen előrehaladt a bibliográfiai adatbázis kiegészítése. Négy új szócikkíró tanítottak be.

A tájszótári munkálatok keretében a 2400 szócikk szerkesztése történt meg *t*, *ty* és *v* betűs anyagból, ezzel a szócikkek 85%-ának szerkesztése fejeződött be, és elkészült 3000 szócikk főszerkesztése a *v* betűs anyagrészből. 12 000 szócikk lektorálása fejeződött be a *sz* és *t* betűs anyagból

b. 3) Az anyanyelvi nevelés fejlesztése 0,5 fő + 3 külsős, a becsült költség: 2,9 Mft

Elkészült a 11. és a 12. évfolyam részére a szövegértés-szövegalkotás integrált tananyag. 2007-ben az új anyanyelvi nevelési programot már 800 iskolában kezdték kipróbálni.

III. Hazai és nemzetközi kapcsolatok bemutatása

Együttműködések hazai intézményekkel

A nyelvtörténeti kutatásokban együttműködtek az Országos Széchényi Könyvtár Kézirattárával, az ELTE Régi Magyar Irodalmi Tanszékével; a finnugrisztikai kutatásokban az MTA Zene-

tudományi Intézetével és az MTA Néprajzi Kutatóintézetével; az Élőnyelvi vizsgálatok során a Magyarországi Románok Kutatóintézetével, a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézetével, az ELTE Mai Magyar Nyelvészeti Tanszékével és az SZTE Nyelvtudományi Doktori Iskolájával; a neurolingvisztikai és pszicholingvisztikai kutatásokban az MTA Pszichológiai Kutatóintézetével, a Debreceni Tudományegyetemmel, az SZTE Megismeréstudományi Csoportjával, Alzheimer-kutatócsoportjával, a Démoszthenész Egyesülettel, az ELTE Speciális Gyakorló Óvoda logopédusaival, a Zölderdő Óvodával és a Kőszegi Dr. Nagy László Gyógypedagógiai Intézmény Beszédjavító Általános Iskolájával; a nyelvtechnológiai fejlesztésekben a MorphoLogic Kft-vel, a Szegedi Tudományegyetemmel és a BME Média Oktatási és Kutatási Központtal, a beszédkutatásokban pedig a Nemzetbiztonsági Hivatallal. A MeH Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Főosztály felkérésére a regionális vagy kisebbségi nyelvek európai chartájának magyarországi alkalmazásában a beás munkabizottság vezetésével az intézet egyik munkatársát bízták meg.

Hazai felsőoktatásban való részvétel

Lényegében az Elméleti nyelvészeti osztály munkatársai alkotják és működtetik a MTA-ELTE Elméleti Nyelvészet Kihelyezett Intézeti Tanszékét, az Elméleti nyelvészet kutatóképző szakot és doktori programot. Az osztály kutatói állományában dolgozó, részfoglalkozásúakkal és ösztöndíjasokkal együtt 8 fő oktató félévente több mint heti 30 órát tart.

Az intézet munkatársai a hazai egyetemek következő szakjain illetve tanszékein oktattak: az ELTE BTK: Egyiptológia szak, Angol minor szak, Anglisztika, Germanisztika, Keleti nyelvek, Magyar szak, Ókori nyelvek, Orientalisztika, Romanisztika és Szlavisztika BA szak, a Fordító- és Tolmácsképző Doktori Iskola; az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar logopédia szak; a PPKE: Elméleti nyelvészet, Magyar nyelvészet, Finnugor szak, Német szak, Nyelvészeti Doktori iskola; a PPKE Információs Technológia szak, a PTE BTK: Romológia szak, Nyelvtudományi Doktori Iskola; az SZTE BTK: Angol szak, Elméleti Nyelvészeti, valamint Angol Alkalmazott Nyelvészeti doktori programok, Finnugor szak, Magyar nyelvészet szak, a BME: Villamosmérnöki és műszaki informatikus szak, Megismeréstudományi Doktori Program; a Károli Gáspár Református Egyetem, Magyar nyelvészet szak; a Miskolci Egyetem: Magyar szak; az Eszterházy Károly Főiskola: Magyar szak; továbbá nyelvi-kommunikációs kurzusokat tartottak a Budapesti Kommunikációs Főiskolán, a Szent István Egyetem Vezető- és Továbbképző Intézetben, valamint a Berzsenyi Dániel Főiskola Európa Tanulmányok Intézetében.

3 munkatárs vezet doktori iskolát, 5 munkatárs pedig doktori programot. Egy munkatárs az Erasmus Kollégiumban vezetőtanár és a Kollégiumi Tanács tagja.

Az intézet által szervezett hazai konferenciák, szakmai találkozók:

Beszédkutatás 2007, Fonetika és pszicholingvisztika alcímmel.

A konferenciák, melyek szervezésében közreműködtek:

Nyelvészeti Doktoranduszok 11. Országos Konferenciája, 2007. dec. 6–7., Szeged, *A fonológia és a morfológia analógia-alapú formális megközelítése* c. OTKA-projektum keretében megrendezett Mókus-konferencia, 2007. szeptember 21–23., részt vettek az *I. Alkalmazott Nyelvészeti Doktorandusz Konferencia* (2007. február 2.) kötetének szerkesztésében.

A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából *Az ép beszéd és a sérült beszéd: a gyerekkor, a felnőttkor és az időskor problémái* címmel négy kerekasztal-beszélgetést és fórumot szerveztek

az SzTE, az ELTE és a Radnóti Miklós Gimnázium munkatársainak közreműködésével. Folytatták a *Kísérletes nyelvészet* című előadásorozatot, melyen a BME Megismeréstudományi Tanszéke, az MTA Pszichológiai Kutatóintézete és az SzTE Bölcsészkarának munkatársai is előadtak.

Az év folyamán az intézet saját munkatársai 47, külső előadók 8, külföldi meghívottak 24 tudományos előadást tartottak.

Országos nyelvészeti tudományos és információs központ működtetése

A *Nyinfo* elektronikus levelező rendszer 2007-ben 555 külső címre továbbított információkat tudományos programokról, konferenciákról, pályázatokról és más aktuális témákról. Az intézeti honlap 2007-ben 726 716 látogatást regisztrált. A Fonetika honlapot frissítették és folyamatosan fejlesztették. A neurolingvisztikai témákban szolgáltató Neuroinfo honlap új publikációkat és munkaanyagokat tett közzé. A Finnugor osztály internetes honlapjára pedig feltették a *Miért uráli (finnugor) nyelv a magyar?* című anyagot, amely a nyelvrokonsággal foglalkozik. Az intézeti könyvtár állománya 2007-ben 450 dokumentummal bővült. Elkészítették a 2007-es gyarapodási listát, ami honlapjukon elektronikusan is hozzáférhető. Bővítették elektronikus szolgáltatásaik körét. Az év során közel 2000 személyes és 6000 on-line látogatót fogadtak. Az Akadémiai Kiadóval együttműködve az intézet ismét sikeres pályázatot hirdetett a megvédett doktori disszertációk kiadására. Nyelvi tanácsadást végeztek levélben, faxon és e-mailben, 352 szakértői véleményt készítettek, tudományos ismeretterjesztést végeztek folyóiratcikkek, rádiós és televíziós szereplések, valamint felkérésre tartott előadások formájában.

Szerkesztőségek

Az intézetben található a *Nyelvtudományi Közlemények*, az *Acta Linguistica Hungarica*, a *Finnugor Világ* és a *Beszédkutatás* szerkesztősége. A munkatársak részt vesznek a következő hazai periodikák szerkesztésében: *Magyar Nyelvőr*, *Nyelvtudomány*, *Névtani Értesítő*, *Modern Nyelvoktatás*, *Beszédgyógyítás*, *Alkalmazott Nyelvtudomány*, a *Studia Uralo-Altica*, a *Beszédgyógyítás* 2007. évi két száma és a *Nyelvészeti Doktorandusz Füzetek* 5. száma.

Tudományos közélet

Egy munkatársat az MTA levelező tagjává fogadott.

Az intézeti munkatársak a következő testületek munkájában vesznek részt: MTA I. Osztálya, MTA Nyelvtudományi Bizottsága, MTA Magyar Nyelvi Bizottsága, MTA Szótári Munkabizottság, MTA Orientalisztikai Bizottsága, Urali Nyelvészeti Munkabizottság, Nemzetközi Finnugor Kongresszusok Magyar Nemzeti Bizottsága, a 11. Nemzetközi Finnugor Kongresszus szervezőbizottsága, Magyar Nyelvtudományi Társaság választmánya, az OTKA Társadalomtudományi Kollégium, az OTKA Nyelvtudományi Zsűri (elnök), a MAB Nyelvtudományi Bizottsága, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön elnöki bizottság, a Nyelvtudományi Bizottság Alkalmazott Nyelvészeti Munkabizottság, az MTA Akusztikai Komplex Bizottsága, valamint a Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság. Egy munkatárs az MTA választott közgyűlési doktor képviselője, az SzTE Tudományos Tanácsának tagja és az SzTE Doktori Tanács tagja. Részt vettek az Országgh László születésének centenáriumát ünneplő események (Debrecen, Budapest, Szombathely) szervezésében, valamint a "Kiváló Magyar Szótár" verseny lebonyolításában.

Egy munkatárs elnyerte az MTA 2007. évi Ifjúsági Díját, két munkatárs pedig Bolyai János Kutatási Ösztöndíjas.

Nemzetközi kapcsolatok

Intézeti munkatárs részvételével folynak a következő nemzetközi projektumok:

A flexible theory of topic and focus movement. University of California, Los Angeles, USA.

Directions in Derivations (Olaszországból koordinált); *Vowel harmony in Hungarian: an experimental study*, University of California, Los Angeles, USA; *Society and Lifestyles: Towards Enhancing Social Harmonisation through Knowledge of Subcultural Communities* (SAL – 029013).

A Két- és Többnyelvűségi Program és a DILING projekt együttműködést folytatott a következő intézményekkel: European Bureau for Lesser Used Languages, Dublin, Mercator European Research Centre on Multilingualism and Language Learning, Ljouwert/Leeuwarden (The Netherlands), Institutt for lingvistiske og nordiske studier, Universitetet i Oslo, British Academy, London, University of the Basque Country, San Sebastian.

Az MTA – ELTE Elméleti nyelvészet tanszék ERASMUS együttműködésben vesz részt a norvégiai Tromsø egyetemével.

Szerkesztések, nemzetközi szakmai együttműködések

A következő nemzetközi periodikákat szerkesztette intézeti munkatárs: a *Theoretical Linguistics* (Mouton de Gruyter) 2007. (33. évf.) 1. száma, az *e-Uralic* (elektronikus uralisztikai folyóirat) és a *The Phonetician* 2007/1-es számát.

Intézeti munkatárs az English Association megbízásából elkészítette *The Year's Work in English Studies* c. (Oxford University Press) narratív bibliográfia *Semantics* c. fejezetét.

Résztvesznek a *Language Policy* és a *Sociolinguistic Studies* c. folyóiratok szerkesztő bizottsági munkálataiban, magyar bibliográfiát készítettek a *Sociolinguistica* c. európai évkönyv számára. A *Sociolinguistics Around the World: A Handbook*, Routledge Publishers) számára elkészítették a közép-európai fejezet kéziratát, az *Ethnologue: Languages of the World* c. papír és webes kiadvány számára készítettek cikket a magyarról.

Az MTA és a Román Akadémia csereprogramban román nyelvészekkel konzultáltak.

Az orosz Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetével (Moszkva) a nganaszan nyelv, az Izsevszki Állami Egyetemmel (Udmurtia) pedig az udmurt nyelvjárás atlasz témájában működtek együtt.

Kutatási együttműködés volt a Koblenzi Egyetem (Németország) Számítógépes Nyelvészeti Tanszékével az Uráli Etimológiai Adatbázis témájában, a Ludwig Maximilian Universität-tel (München), az *e-Uralic* internetes periodika kiadásában, az Universität Wien-nel az *Uralic Typological Database* építésében.

Közös kutatás folyt Hans-Martin Gärtnerrel (ZAS, Berlin), s Scott Jacksonnal (University of Illinois, Urbana-Champaign és Carlos DeCubával (Stony Brook University, Nagy Britannia.)

Vendégkutatók: egy kolozsvári, egy újvidéki és egy potsdami vendégkutató működött közre *Az adverbiumok szintaxisa és szemantikája* c. OTKA projektumban.

A nyelvi fejlődés zavarának vizsgálata továbbra is a Purdue Egyetemmel (USA), Lawrence B. Leonarddal közösen folyik.

Egy munkatárs ösztöndíjas tanulmányút keretében 3 hónapot töltött a University College London Antropológia Tanszékén.

A Keleti Gyűjtemény kéziratkatalógusa a Magyar Tudományos Akadémia és a Török Tudományos Akadémia közötti együttműködés keretében jött létre. A *Turkologischer Anzeiger* 24 ország együttműködése keretében valósul meg.

A dunaszerdahelyi (Szlovákia) Gramma Nyelvi Irodával állandó munkakapcsolatban vannak.

Nemzetközi konferenciák szervezése:

Az intézet több munkatársa is részt vett a szervezésben és előadást tartott *8th International Conference on the Structure of Hungarian* c. konferencián (New York, 2007. május 24–26.)

Több munkatárs is alapító tagként részt vett az *International Society for the Study of the Structure of Hungarian* (ISSSH) alapítvány létrehozásában.

Az intézet volt a fő szervezője a *11th International Conference on Minority Languages* nemzetközi konferenciának (2007. július 5–6.)

Svéd–magyar (Lund Universitet – Nyelvtudományi Intézet) *szintaxiskutatási* konferenciasorozatot szerveztek. „Lund-RIL konferencia”: 2007. május 11–12.

Szakértői véleményeket készítettek a *17th Sociolinguistics Symposium* (2008, Vrije Universiteit, Amsterdam) számára.

Vendégkutatók, részvétel a nemzetközi felsőoktatásban:

A következő neves külföldi nyelvészek tartottak előadást az intézetben: Tom Moring (University of Helsinki), Marcus Kracht (Department of Linguistics, UCLA) (szuperkurzus), Catherine O. Ringen (University of Iowa), Marika Lekakou (Meertens Institute, Amsterdam), Anna Bondaruk (John Paul II. Catholic University, Lublin), Christian Uffmann (University of Tromsø, Norvégia), Bruce Morén (University of Tromsø, Norvégia), Edgar Onea (Universität Stuttgart), Farrell Ackerman (University of California, San Diego) (szuperkurzus), John Myhill (University of Haifa, Israel), Julia Horvath (Tel Aviv University), Peter Sherwood (University of North Carolina, Chapel Hill), Heinz Vater (Universität Köln).

Intézeti munkatársak vendégkutatóként: a bécsi Kunsthistorisches Museum egyiptomi osztályán, a bécsi *Institut für Südasiens-, Tibet- und Buddhismuskunde*-ban, a Bécsi Egyetem Indológia Tanszékén és az *Öst. Akademie der Wissenschaften, Institut für Kultur- und Geistesgeschichte Asiens* könyvtáraiban dolgoztak, oktattak az Universität Wien Finnugor Intézetében (Institut für Europäische und Vergleichende Sprach- und Literaturwissenschaft, Abteilung Finnougristik).

Nemzetközi tudományos közélet

Intézeti munkatársak tagjai a következő nemzetközi társaságoknak: International Committee of Finno-Ugric Congresses, Finno-Ugric Society of Canada, Suomalais-Ugrilainen Seura, Societas Uralo-altaica, International Pragmatics Association, International Association of Phonetic Sciences, Linguistic Society of America, Multilingualism in the world (UNESCO), Mercator Education Network, Conseil d'Orientation Scientifique, Centre Interuniversitaire d'Etudes Hongroises (Egyetemközi Magyar Központ), Sorbonne Nouvelle, Paris 3 Tudományos Tanácsa, International Association of Chinese Linguistics, European Association of Chinese Linguistics. Az intézet tagja az Európai Nyelvi Intézetek Szövetségének (EFNIL), és magyar delegátust ad az ESFRI (European Strategy Forum on Research Infrastructure, Working Group in Social Sciences and Humanities) számára.

Néhány további, jelentősebb nemzetközi konferencia, melyeken a munkatársak előadást tartottak: Academy of Aphasia, 2007. október 20-23, (Washington DC.), EACL-5 konferencia, Max Planck Intézet (Lipcse), 10. INTEX/NooJ workshop, ACL2007, RANLP-2007, Corpus Linguistics 2007., IACL-14 Conference, Columbia University (New York), International Congress of Phonetic Sciences (Saarbrücken University).

IV. Fontosabb elnyert hazai és nemzetközi pályázatok rövid értékelése

Hazai pályázatok

Az *Adverbiumok szintaxisa és szemantikája* c. TS 49873 sz. OTKA projektum a lezárásához érkezett. A 2007-ben elkészült angol nyelvű zárókötet tanulmányainak a lektorálása folyik. A 2008. 06. 30-i zárásig elkészül a bibliográfia és a kötet bevezetője is. Az alap kutatások eredményei hasznosíthatók a nyelvoktatásban és a számítógépes fordításban.

A *fonológia és a morfológia analógia-alapú formális megközelítése* c. K-49327 sz. OTKA pályázatban az analógiás viszonyoknak, a paradigmatiszta hiánynak és a jelenségek graduatilitásának vizsgálata folyt. Az eredményeket rangos nemzetközi konferenciákon mutatták be.

Az F68139 sz., *Interpretáció, diskurzus szerkezet és intonáció* c. OTKA-kutatást megkezdték.

Egy OTKA posztdoktori ösztöndíjas és két Bolyai ösztöndíjas tervének megfelelően dolgozik.

A munkatársak részt vesznek a *Tudásmenedzsment eszköz kifejlesztése az európai bűnüldöző szervek számára* c. (NKFP-00024/2005), valamint az önszervező tanulási módszereken alapuló természetes nyelvi modellek kiépítésével foglalkozó *Nyelvbányász* c. (NKFP 2/051/2004) projektumban. Az utóbbiban az emberi tanulásra és a mesterséges nyelvtanok elsajátítására vonatkozó eredményeket tekintették át, és végeztek saját kísérletet is többek között arra vonatkozóan, miképpen lehet tanítókörpuszokat generálni, és kidolgoztak ilyen programokat.

A *középmagyar kor történeti nyelvtana*, T 48867 sz. OTKA-pályázatról lásd a II/a. 2) pontot.

Eredményesen folynak a *nganaszan nyelv számítógépes morfológiai vizsgálata* c. OTKA projektum, és a *Permi nyelvészeti adatbázisok*, c. OTKA projektumok és a *Schmidt Éva-könyvtár* publikálásához többszörösen elnyert NKA-támogatás: lásd a II/ a.5) pontot.

A *Magyarországi kisebbségi nyelvi kutatóhálózat létrehozása* c. NKFP-projektum keretében a Nyelvtudományi Intézet, a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézete, az ELTE BTK Germanisztikai Intézet és a PTE Romológia Tanszék alkot kutatóhálózatot.

Sikeresen folyik a *Budapesti Szociolingvisztikai Interjú* c. OTKA kutatás, lásd a II a.3) pontban.

Közreműködőként részt vettek az OTKA 68061 sz. *Osztyák mondattani tanulmányok* c. kutatás és az OTKA 68989 sz. *Sermones compilati* c. pályázatban.

Megkezdődött a *rekurzivitás interdiszciplináris vizsgálata a nyelvben* c. 72461 sz. OTKA projektum az MTA Pszichológiai Kutatóintézetével és a DTE Általános nyelvészeti tanszékével közösen.

Az MTA Elnöki kerete támogatásával (700 eFt) megjelent a *mellérendelés és az ellipszis nyelvtana a magyarban* című könyv. (Tinta Könyvkiadó, Budapest 2007.)

Sikeresen lezárult pályázatok:

A NKFP 2/008/2004 projekt keretében elkészült a magyar–angol gépi fordítórendszer első verziója. A sikeres lezárásban jelentős szerepe volt az MTA Elnöki Keret támogatásának (14,5 MFt). Lásd részletesen a II. b. 1) pontban.

A *Magyar ontológia építése és alkalmazása információkinyerő rendszerekben* c. GVOP-2004-3.1.1. projekt keretében elkészült a Magyar WordNet rendszer. Lásd: a II. b. 1) pontban.

A *Strukturális magyar nyelvtan IV – A lexikon szerkezete* c. T 042687 sz. OTKA-projektum eredményei az Akadémiai kiadónál fognak megjelenni.

Intézeti munkatársak a Sulinova Kht.-vel együttműködésben a HEFOP 3.1.1. *Integrált Szövegalkotás és Szövegértés* programjának nyelvtani és kommunikációs moduljait készítették el. Az ELTE Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai és Dialektológiai Tanszékével és az MTA Zenetudományi Intézetével közös NKFP projektum volt *A magyar nyelvváltozatok geolingvisztikai kutatása- Eredménye: archív nyelvjárási hangfelvételek digitális megjelentetése*.

Nemzetközi pályázatok

A *Diversity of Linguistic Otherness (DILING)* – FP6 SSA: A nyolc közép-kelet-európai ország együttműködésével zajló DILING projektben multidiszciplináris megközelítésből feltérképezik a régió nyelvi kisebbségeinek helyzetét és ismertté teszik az eredményeket. Hangsúlyt kap a nyelvi változás, a nyelvcseré, nyelvmegtartás, ill. a nyelvi revitalizáció tudományos és politikailag releváns szempontjainak vizsgálata is. Az MTA Elnöki Keretnek *A nemzetközi kutatási pályázatok eredményességének elősegítésére* vonatkozó, 2,1 MFt támogatásból 1,4 MFt támogatást nyertek a *DILING-projektum ICML11 konferencián megtartott, pre-conference workshopjához* annak érdekében, hogy az egyes országok kisebbségkutatással vagy egyes, konkrét kisebbségeivel kapcsolatos tudományos eredményeit a többi projektrésztvevő is megismerje. A támogatás terhére angol nyelvű kötetet is megjelentetnek, amely tartalmazza a nemzetközi tanácsadó-szakértői testület tagjainak tanulmányait és az országtanulmányokat.

Az MTA Elnöki Keret fent említett, *A nemzetközi kutatási pályázatok eredményességének elősegítésére* vonatkozó támogatásából további 700 eFt felhasználásával, valamint az Elnöki Keretnek az *EU 7. Kutatási Keretprogramjában történő, sikeres pályázati részvétel elősegítésére* vonatkozó támogatása (308 eFt) segítségével elkezdődött a *CLARIN (Common Language Resources Infrastructure)* nyelvtechnológiai infrastruktúrafejlesztő projekt az EU 7. Keretprogram Infrastruktúrafejlesztő programjában. Az Elnöki Keretből elnyert támogatásokból a projekt nemzetközi előkészítésére irányuló rendezvényeket és a megbeszélésekre történő utazásokat segítő támogatás nagyon sikeres volt, mivel a 32 konzorciumi tagot számláló összeurópai projekt 4,1 millió Euró támogatást nyert el három évre.

Az MTA fiatal kutatóinak az EU 7. keretprogramjával kapcsolatos támogatására kiírt pályázaton az intézet egy fiatal munkatársa nyert támogatást.

2007. december 1-jén megkezdődött a XEROX kutatóközpontja által vezetett CACAO projekt a könyvtári digitális katalógus rendszerek többnyelvi elérésére, az *eContentPlus* programban. Résztvesz benne az OSZK kebelén belül működő Magyar Elektronikus Könyvtár is.

V. Az év folyamán megjelent jelentősebb publikációk

1. Bánréti Z: A mellérendelés és az ellipszis nyelvtan a magyarban, Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2007, p. 201
2. Bánréti Z: When the grammatical principle of agreement is itself restricted in agrammatism, *Brain and Language* 103 (1-2): 35-37 (2007)
3. Bartha Cs (ed.): Cigány nyelvek és közösségek a Kárpát-medencében, Nemzeti Tankönyvkiadó Budapest, 2007, p. 343
4. Gerstner K: Über den mutmaßlichen Zusammenhang zwischen Herkunft und lexikologischer Position im ungarischen Wortschatz, in: *Language and Identity in the Finno-Ugric World* (Ed. Blokland R, Hasselblatt C), Shaker Publishing, Maastricht, 2007, pp 64-75

5. Gósy M: Alternative organisation of speech perception deficits in children, *Journal of Clinical Linguistics and Phonetics* 21: 909-917 (2007)
6. Gósy M: Speech perception processing in first and second language in bilinguals and L2 learners, in: *The mental lexicon of second language learning* (Ed. Singleton D), Cambridge University Press, 2007, pp 39-59
7. Gósy M (ed.): Beszédészlelési és beszédmegértési zavarok az anyanyelv-elsajátításban, Nikol, Budapest, 2007, p. 350
8. Kenesei I: Semiwords and affixoids. The territory between word and affix, *Acta Linguistica Hungarica* 54: 263-293 (2007)
9. Lukács Á, Pléh Cs, Racsmány M: Spatial language in Williams syndrome: evidence for a special interaction? *Journal of Child Language* 34(2): 311-343 (2007)
10. Lukács Á, Pléh Cs, Racsmány M: Megismerés és nyelv: a téri kifejezések vizsgálatának új lehetőségei, in: *A fejlődés zavarai és diagnosztikai módszerei* (Ed. Racsmány M), Akadémiai Kiadó, Budapest, 2007, pp 84-105
11. Olasz G: Mássalhangzó-kapcsolódások a magyar beszédben, Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2007, p. 260
12. Pajzs J, Pálfi LL: Das Akademiewörterbuch lebt! Die monolinguale Lexikographie in Ungarn von den Anfängen bis zur Gegenwart unter besonderer Berücksichtigung des neuen Akademiewörterbuchs, *International Journal of Lexicography* 20(4): 369-391 (2007)
13. Simon R (ed.): Beszámoló a volgai bolgárok földjén tett utazásról, Corvina Kiadó, Budapest, 2007, p. 107
14. Siptár P, Törkenczy M: The Phonology of Hungarian, Második, javított kiadás. Oxford University Press, 2007, p. 323
15. Surányi B: Focus structure and the interpretation of multiple questions, in: *On Information Structure. Meaning and Form* (Ed. Schwabe K, Winkler S), John Benjamins, Amsterdam, 2007, pp 229-253
16. Surányi B: On Phase Extension and head movement, *Theoretical Linguistics* 33(1): 121-132 (2007)
17. Szalai A. Egységesség? Változatosság? A cigány kisebbség és a nyelvi sokféleség, *Nyelvtudományi Közlemények* 103: 163–204 (2006, megjelent 2007-ben)
18. Takács G: Consonantal and Lexical Reconstruction of Afro-Asiatic, in: "*From Beyond the Mediterranean*" – Akten des 7. Internationalen Semito-aramitistenkongresses (VII. ISHaK) (Ed. Voigt RM), Shaker Verlag, Aachen, 2007, pp 115-149
19. Varasdi K, Gyarmathy Zs, Simonyi A et al.: Outlines of a model of General Ontology, *Acta Cybernetica* 18(2): 341-354 (2007)
20. Várad T: NP Modification Structures in Parallel Corpora In: *Incorporating Corpora. The Linguist and the Translator* (Ed. Anderman G, Rogers M), Multilingual Matters, Clevedon/Buffalo/Toronto, 2007, pp 168-187

**MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TUDOMÁNYOS PUBLIKÁCIÓS ADATTÁR**

1025 Budapest II., Pusztaszeri út 59-67. Levélcím: 1525 Budapest, Pf. 17.

E-mail: pvinkler@chemres.hu

telefon: (1) 438-4141/325, (1) 325-7751

Visszaigazolás

Igazolom, hogy a

Nyelvtudományi Intézet

2007. évi publikációinak bibliográfiai adatai beérkeztek az Adattárba.

A beküldött 2007-es forráspublikációk száma: 237 db

2008. 02. 18.

Dr. Vinkler Péter
a Tudományos Publikációs Adattár
vezetője